

sentant (Stevenson) det vestlige synspunkt om nødvendigheden af en fuldstændig kontrol, det vil sige en kontrol, der i forbindelse med hvert nedrustningsskridt tillader en uhindret verifikation ikke alene af de aftalte nedrustningsforanstaltninger, men også af de styrker og våben, som bliver tilbage, fordi de ikke omfattes af det pågældende skridt. Den sovjetiske repræsentant (Zorin) hævdede på ny østmagternes synspunkt, at kontrollen er for nedrustningen, ikke for rustningerne. Sovjetunionen var stadig parat til at acceptere vestmagternes forslag til kontrol, forudsat at disse magter accepterede Sovjetunionens program for almindelig og fuldstændig afrustning. Den britiske repræsentant (Godber) sagde hertil, at Storbritannien var enig i, at målet var almindelig og fuldstændig afrustning men man kunne ikke acceptere hr. Krushchevs plan uden videre, fordi den syntes at give vesten en militært set stærkt ufordelagtig position i visse nedrustningsstadier. Den svenske repræsentant (Edberg) udtalte om kontrolspørgsmålet, at det i nogen grad var kunstigt at skelne mellem „kontrolleret nedrustning“ og „kontrollerede rustninger“. Kontrollen kunne ikke blive helt sikker, og det vigtigste var at skabe en garanti mod overraskelsesangreb.

Muligheden af kontrol ved hjælp af opsendte satellitter og anden fjernkontrol for så vidt angår kernevåbeneksplosioner blev også nævnt under debatten som forhold, der ville have indflydelse på forhandlingerne om en kontrols iværksættelse.

Både øst og vest fremhævede fælleserklæringen som et udgangspunkt, men understregede også de fortsatte vanskeligheder. Om den amerikanske nedrustningsplan udtalte den canadiske repræsentant (Green), at der ved udarbejdelsen deraf var taget hensyn til sovjetiske synspunkter om, at nedrustning ikke måtte finde sted på en sådan måde, at foranstaltninger gav militær fordel til den ene stat eller gruppe af stater.

FNs rolle under nedrustningsforhandlingernes fortsættelse blev berørt af den indiske repræsentant (Krishna Menon), der udtalte, at han ikke så noget forkert i, at de foregik på bilateral basis mellem USA og USSR, og navnlig ikke, når det skete efter forslag af generalforsamlingen. Han gjorde

opmærksom på, at de uforpligtede lande ikke var en blok og ikke kunne betegnes således ved overvejelserne om en ny sammensætning af et forhandlingsorgan vedrørende nedrustningen. Det væsentlige synspunkt hos de uforpligtede lande var overbevisningen om, at blok-politik sandsynligvis ikke ville føre til internationalt samarbejde. Dannelsen af en tredje blok ville derfor ikke være nogen løsning.

Om det af Sverige og nogle andre lande fremsatte forslag om en undersøgelse af de betingelser, hvorunder lande uden atomvåben ville påtage sig konkrete forpligtelser til at undlade at modtage eller fabrikere sådanne våben, udtalte den svenske repræsentant (Edberg), at det lå på linie med andre bestræbelser på at forhindre udbredelsen af kernevåben, indtil mere omfattende nedrustningsaftaler var truffet. Formålet var det samme som ved dannelsen af atomfrie zoner. Det første skridt i denne retning havde været aftalen om det antarktiske område, og 1. komité havde nylig vedtaget en resolution om at gøre Afrika til atomfrit område. Den forelagte resolution havde et universelt perspektiv, og samme tanke lå til grund for den som for det irske forslag om forhindring af den videre udbredelse af kernevåben. Også den svenske udenrigsminister (Undén) talte i komiteen om resolutionsudkastet og sagde, at det var hans personlige synspunkt, at der skulle sammenkaldes en konference til at udarbejde et forslag, som kunne vinde alle landes tilslutning, forudsat en positiv reaktion på forespørgslen til staterne.

Inden afstemningen om resolutionen i komiteen afgav bl. a. den danske repræsentant (Paulson) stemmeforklaring. Han udtalte, at Danmark ville stemme for resolutionen. Vi håber, at der vil indkomme en betydelig mængde besvarelser, således at nedrustningskommissionen vil få et nyttigt materiale til overvejelser af, hvorledes denne side af problemet om afskaffelsen af kernevåben kan indpasses i det vældige og komplicerede spørgsmål om almindelig og fuldstændig afrustning, sagde han. Den danske regerings holdning blev imidlertid ikke her ved præjudiceret, udtalte han, og han betragtede kun resolutionen som en henvendelse til regeringerne om at redegøre for de betingelser, hvorunder lande uden atom-